

Mindre meddelelser

Iagttagelser, som er godkendt af sjældenhedsudvalget, er mærket med stjerne (*).

Records approved by the rarity-committee are marked with asterisks ().*

IAGTTAGELSER PÅ FÆRØERNE SOMMEREN 1967

I sommeren 1967 opholdt jeg mig ca. 5 uger på Færøerne (sydlige Eysturoy, Nolsoy, Streymoy, Vagar, Mykines og Mykines Holmur). Hovedformålet med turen var især at studere og fotografere fuglelivet ved nogle færøske søer. Her er samlet en oversigt over de interessanter spredte iagttagelser gjort under hele turen.

RØDSTRUBET LOM (*Gavia stellata*)

Toftavatn 2. juli: 1 par set. Ifølge lokalkendte har der ikke været tegn på heldigt udførte yngleforsøg.

ALMINDELIG SKRÅPE (*Puffinus puffinus*)

Mykines Holmur 14. juli: ca. 50 set kommende ind fra havet.

GRÅAND (*Anas platyrhynchos*)

Toftavatn 2. juli: 2 par set. – Sydlige Nolsoy 1 ♂ set.

TROLDAND (*Aythya fuligula*)

Toftavatn 3. juli: 6 stk. set, heraf 2 ♀♀ med unger.

TOPPET SKALLESUGER (*Mergus serrator*)

Toftavatn 2.-6. juli: ca. 30 set.

SANGSVANE (*Cygnus cygnus*)

Sørvaagsvatn 8. juli: 3 stk. set på østsiden af søen.

VIBE (*Vanellus vanellus*)

Mykines 16. juli: 1 stk. set ca. 2 km øst for bygden.

STOR PRÆSTEKRAVE (*Charadrius hiaticula*)

Nolsoy 26. juli: 1 set.

STENVENDER (*Arenaria interpres*)

Sørvaagsfjorden 17. juli: ca. 40 set på sydsiden af fjorden ved Selvik.

RØDBEN (*Tringa totanus*)

Toftavatn 5. juli: 1 set. – Mykines 20. juli: 1 stk. set.

ALMINDELIG RYLE (*Calidris alpina*)

Mykines 14. juli: 3 stk. set.

ODINSHANE (*Phalaropus lobatus*)

Toftavatn 3. juli: 1 ♀ set.

HÆTTEMÅGE (*Larus ridibundus*)

Toftavatn 2.-6. juli: ca. 20 par havde deres koloni på tre små holme i søens nordende. Adskillige unger blev set. – Torshavn 7. juli: 4 stk. set. – Mykines 17. juli: 7-8 stk. set.

KLIPPEDUE (*Columba livia*)

Mykines 18. juli: 2 stk. set. – Nolsoy 27. juli: 7 stk. set.

MOSEHORNUGLE (*Asio flammeus*)

Hushagi (øst for Toftir) 3.-4. juli: 1 set.

MURSEJLER (*Apus apus*)

Mykines 12.-22. juli: 1 par holdt til i bygdens nordende (yngel?).

SANGLÆRKE (*Alauda arvensis*)

Nolsoy 27. juli: 1 set nær øens sydende.

LANDSVALE (*Hirundo rustica*)

Mykines 16. juli: 1 eks. set.

BYSVALE (*Delichon urbica*)

Mykines 16. juli: 1 set.

SOLSORT (*Turdus merula*)

Mykines 13. juli: 1 ♂ set vest for bygden. Arten blev også set i plantagen nord for Torshavn, men her er den ret almindelig med nogle få par.

KVÆKERFINKE (*Fringilla montifringilla*)

Torshavn: 30. juli: 1 par med 3 unger set i plantagen nord for byen (denne iagttagelse blev foretaget af BJARNE BORUP). (Se meddelelse af E. C. STERNE).

BRUNHOVEDET VÆRLING (*Emberiza bruniceps*)*

Mykines 16.-22. juli: 1 ♂ set (se anden meddelelse om denne rekord p. 232). PER KROGH

SUMMARY: Observations in the Faroes, 1967. – Some observations made during a journey to the Faroes in July 1967 are given. Observations are mostly from southern Eysturoy, Nolsoy, Streymoy, Vagar, Mykines and Mykines Holmur.

BRUNHOVEDET VÆRLING
(*Emberiza bruniceps*)*
PÅ MYKINES, FÆRØERNE

D. 16. juli 1967 befandt vi os på Mykines og havde her lejlighed til at iagttage en han af Brunhovedet Værling (*Emberiza bruniceps*). Fuglen blev første gang truffet, da den fouragerede på vejen, der fører fra den østlige del af bygden op i indmarken. Bevoksningen består her af højt græs og nogle få urter. På selve vejen fandtes kun græs, hovedsagelig alm. rajgræs (*Lolium perenne*) og det var tydeligt denne plantes frø, fuglen spiste.

Afstanden fra observatør til fugl var ca. 15 m og da skydækket den dag lå meget højt, og kun bevirkede et let difust lys, var iagttagelsesbetingelserne fine. Fuglen var i selskab med nogle Engpibere (*Anthus pratensis*), der iøvrigt er ganske almindelige på denne lokalitet. Flugten var let bølgeformet og fuglen forsvandt, når den blev jaget op, næsten altid i NV-retning op i indmarken, men trods en intens eftersøgning, lykkedes det os aldrig at se værlingen her. Den Brunhovede Værling blev den følgende uge observeret hver dag og kun på nøjagtig samme sted. Det gunstigste tidspunkt syntes at være kl. 1600—ca. 1700 og det lykkedes os her, mens den var optaget af at fouragere, flere gange i ly af et stengærde at komme fuglen ganske nær (2-3 m).

Udseende: Den Brunhovede Værling var mere buttet end Engpiberne i dens selskab og desuden lidt større, nærmest som en stor Grønirisk (*Carduelis chloris*). Næbbet var kort og tykt og ganske lyst. Struben, hagen, kinder og panden var kraftigt rødbrune (den rødlige plet nåede dog ikke så langt op på issen, som f. eks. angivet af PETERSON *et al* (PETERSON, R. *et al*, 1955: Europas Fåglar. — Stockholm). Nakke, bryst, bug og undergumpen var stærkt gul, mens øjnene var mørke. Skulderdækfjerene var olivengrønne, måske med en tendens til grålig tone. Ryggen var gråbrun og med en ikke særlig kraftig mørk længdestribning. Vingene var lyst grålige, men der fandtes et smalt hvidt vingebånd på vingedækfjerene, hvor disse støder op mod armsvingfjerene. Iøvrigt virkede det som om alle arm- og håndsvingfjer var lysere på kanten end på den midterste del af fanen. Overgumpen havde samme grønlig tone som skulderdækfjerene, mens halen var grålig og med samme tendens til lysere fjerkanter som på arm- og håndsvingfjer. Halens længde var ca. 2/3 af kropslængden, og den endte i en svag kløft. Benene var lyse, nærmest kødfarvede og tærne ret lange. Stemmen hørtes ikke. Da værlingen en gang under pudsnings af fjerdragten løftede vingen, sås det tydeligt, at dennes underside var ensfarvet gullig.

Den meget karakteristiske farvetegning gjorde det let efter et grundigt litteraturstudie at bestemme arten til Brunhovedet Værling. Det kan be-

mærkes, at vi ved samtaler med den lokale befolkning erfarede, at nogle „gule, spurvestore fugle havde holdt til i nærheden af fyret det meste af forsommeren. Fuglene havde været ret sky og i deres farvetegninger virket farvestrålende og fremmede“. — Beskrivelserne var dog så mangelfulde, at vi intet kunne slutte herudfra. Muligheden af, at det drejer sig om en undsluppen burfugl, har også været under overvejelse, men da der ikke var tegn på slitage af fjer eller klør, og burfugle, med undtagelse af måge- og krageunger, er endog særdeles sjældne på Færøerne, må denne mulighed kunne lades ude af betragtning.

BJARNE BORUP PER KROGH

SUMMARY: A male Red-headed Bunting (*Emberiza bruniceps*)* was observed on Mykines in the Faeroes during the period 16.-22. July 1967. A description of the bird is given. The bird showed no signs of having escaped from captivity.

(Selvom fuglen ikke viste tegn på at være en undsluppet fangenskabsfugl, er det nok alligevel det mest sandsynlige. I England er man af den opfattelse, at de mange iagttagelser fra de senere år hovedsagelig refererer til undslupne burfugle. Roy H. DENNIS (Brit. Birds **61**: 41-43) har fornyligt givet en oversigt over artens optræden på Fair Isle. Fra 1950 til 1967 er 21 fugle blevet observeret, hvoraf alle undtagen 2 har været gamle hanner. Ikke mindre end 11 af disse 21 fugle stammer fra de tre sidste år (1965-67). Observationerne er fordelt jævnt på månederne april-september. Hvis det virkelig har drejet sig om egentlige trækfugle af sydøstlig oprindelse ville man forvente, at de fleste fugle var ankommet med sydøstlige vinde. Der har dog været lige så mange, der er ankommet med sydvestlige vinde. Der har dog været lige så mange, der er ankommet med sydvestlige vinde som med sydøstlige vinde. Af 5 fugle, der ankom om foråret med sydøstlige vinde blev 4 fanget; de var alle undslupne fangenskabsfugle. Muligvis kom en af fuglene fra Holland, hvortil arten importeres i stort antal. De undslupne burfugle er ofte sky som vilde fugle.

I en kommentar gør I. J. FERGUSON-LEES (Brit. Birds **61**: 43) rede for nogle nye undersøgelser af den eneste godkendte iagttagelse af arten i England (Orkney, juni 1931). Fuglen var ret tam, og en undersøgelse af skindet viser beskadigelser ved næbbbasis og på panden. Konklusionen er, at også denne fugl efter al sandsynlighed var undsluppet fra fangenskab, og arten er nu stroget af den britiske og irske liste.

RÆD.

KVÆKERFINKE (*Fringilla montifringilla*)*
YNGLENDE PÅ FÆRØERNE

Under et kort ophold på Færøerne besøgte plantagen ved Thorshavn d. 3. og 4. august 1967. D. 3. august iagttoges flere Vindrosler (*Turdus iliacus*) fodrende udføjne unger; den tætte bevoksning umuliggjorde en nøjagtig optælling, men der var i hvert fald tale om mere end eet par. Min kone fik da øje på en mindre fugl, der i kikkerten viste sig at være en nyudføjne unge, øjensynligt en af finkearterne. Jeg fik et kort glimt af den ene af forældrefuglene, der syntes at være en Kvækerfinkkehun (*Fringilla montifringilla*). Fuglene blev ikke set mere den dag.

D. 4. august så vi fuglene igen i nærheden og kunne nu konstatere, at det med sikkerhed drejede sig om Kvækerfinker. Begge forældrefuglene sås sammen med 3 eller 4 nyudføjne unger. Sammedets sås en Solsorthan (*Turdus merula*) med 3 flyvedygtige unger.

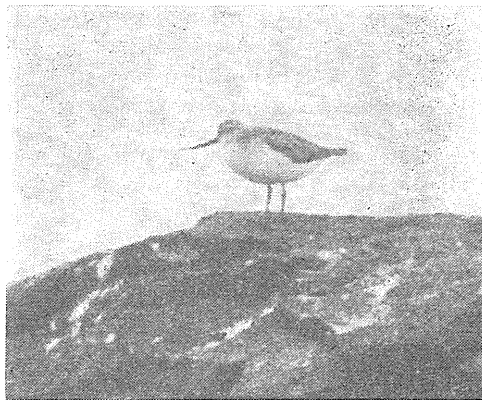
Dette er første gang Kvækerfinken er konstateret som ynglefugl på Færøerne. E. C. STERNE

SUMMARY: Brambling (*Fringilla montifringilla*)* breeding in the Faeroes. - On 4. August 1967 a pair of Bramblings with 3-4 full-grown young birds were observed in the plantation near Thorshavn. This is the first record of the Brambling breeding in the Faeroe Islands.

TEREKKLIRE (*Tringa terek*)* PÅ BORNHOLM

Under en ekskursion til Bornholm arrangeret af Lunds Fältbiologiska Studentförening iagttoges d. 14. maj 1967 en Terekklire (*Tringa terek*).

Iagttagelsen blev gjort ved Salthammer Rev, nord for Snogebæk. Her rastede 3 Rødben (*Tringa totanus*), 1 Hvidklire (*Tringa nebularia*), enkelte Mudderklirer (*Tringa hypoleucos*) og Store Præstekraver (*Charadrius hiaticula*). En vader fangede opmærksomheden ved at ligne en Mudderklire, men alligevel afvige fra denne ved at være grå på ryggen og have længere ben. Halen vippede op og ned på Mudderklirens karakteristiske måde. Lidt efter fik den selskab af en Almindelig Ryle (*Calidris alpina*), som tydeligt var mindre og mere brun. Først på kortere afstand kunne man se, at næbbet var opad-bøjet, og at benene var orangefarvede som på en ung Rødben, og således bestemte fuglen som en Terekklire. På ca. 30 meters afstand kunne de svage striber på halsen og brystet også ses. I flugten sås et lyst bånd langs vingens bagkant. Det danedes af armsvingfjerenes lyse kanter. Flugten mindede påfaldende om Mudderklirens karakteristiske flugt. Stemmen hørtes ikke. Fuglen var sky og gik i nogen afstand fra de øvrige vadefugle, bortset fra den omtalte ryle. Det lykkedes at fotografere fuglen.

Fot.: PER-ARNE MYRSTRAND

Terekkliren er kun truffet een gang tidligere i Danmark, nemlig en adult fugl på Amager d. 23. juli 1951. INGEMAR ELISSON

SUMMARY: A Terek Sandpiper (*Tringa terek*)* was seen on the island Bornholm in the Baltic Sea on 14th May 1967. The observation is the second Danish record of the species. A description of the bird is given.

STØRRE ANTAL YNGLENDE SJAGGERE
(*Turdus pilaris*)* I THY

Under et ferieophold i Thy i sommeren 1967 fik jeg d. 6. juli underretning om, at der skulle yngle et par Sjaggere (*Turdus pilaris*). Lokaliteten, der var et ca. 100 meter bredt læbælte, hovedsagelig bestående af elmetræer af en 10 til 15 meters højde, blev gennemgået d. 7. juli. Kort efter at have påbegyndt gennemgangen af trævæksten iagttog jeg flere Sjaggere, såvel gamle fugle som mere eller mindre flyvefærdige unger. Ligeledes fandt jeg 2 tomme reder; på grund af det i ynglemæssigt henseende fremskredne tidspunkt kunne det næppe heller forventes at finde reder med æg eller små unger. På et bestemt sted gik et par gamle Sjaggere imidlertid til angreb, idet de styrtdykkede mod mig og samtidig skældte kraftigt ud på deres let kendelige og karakteristiske facon. Trods ihærdig søgen på stedet lykkedes det mig ikke at finde nogen rede, og jeg fjernede mig derfor lidt og gik i skjul, så godt som omstændighederne tillod det.

I løbet af nogen tid faldt Sjaggerne til ro, men de var stadig vagtsomme og klare over min tilstedeværelse. Pludselig hørte jeg et skrig af en Sjagger i min umiddelbare nærhed. Det blev kort efter

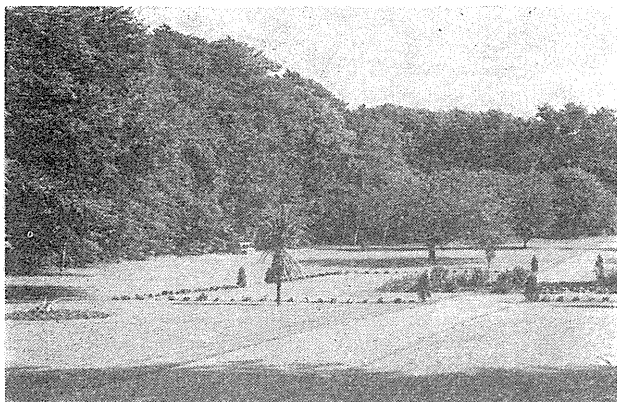

Fig. 1. Den ene af Sjaggerens ynglelokaliteter.

Fig. 1. The breeding habitat of the Fieldfare.

gentaget, hvorfor det var ret let for mig at konstatere, at det kom fra en samling lav plantevækst i skovbunden. Da de gamle fugle svarede ivrigt, var jeg klar over, at det måtte dreje sig om en unge. Det lykkedes mig virkelig at indfange ungen, der viste sig at være fuld flyvefærdig. Den blev fotograferet og ringmærket med Zoologisk Museum ring nr. 8.563.122 alt til akkompagnement af forældrenes rasende udskælden og skinangreb. Pågældende grundejer meddelte mig samme aften telefonisk, at i hvert fald 3 par Sjaggere har ynglet på dette område i sommeren 1967, og han foreslog mig samtidig at undersøge en anden lokalitet i nærheden, hvor han mente, der også var ynglende Sjaggere.

Denne anden lokalitet inspicerede jeg lørdag d. 8. juli om eftermiddagen. Dette område er på ca. 13–15 tdr. land, størstedelen består af store plæner med spredt beplantning af træer og store rhododendronbuske. Vest for plænearealet findes et ca. 100 meter bredt løbælte hovedsagelig bestående af elmetræer, 15–18 meter høje. Igennem dette område med træer findes i retningen syd til nord 3 vandfyldte grøfter, vandet hidrører fra overløb fra en dam beliggende i den sydlige ende af lokaliteten. Straks ved ankomsten den nævnte dag iagttog jeg

14 fouragerende Sjaggere på den vestlige del af plænearealet, og ved gennemgang af løbæltet baskede omkring en snes fugle tilvejs, såvidt jeg kunne skønne i farten, var det både gamle og flyvefærdige unger. Heller ikke på denne lokalitet lykkedes det mig at finde nogen reder med indhold, men ved gentagne besøg på stedet i de følgende dage talte jeg hver gang 35–40 Sjaggere. Da begge grundejere har frabedt sig, at navnene på de to lokaliteter offentliggøres, har jeg naturligvis måttet respektere dette.

Det er første gang, man her i landet har fundet en koloni af ynglende Sjaggere, hidtil har det blot drejet sig om enkelte, isolerede par. Der er næppe tvivl om, at opdagelsen af denne koloni er et bevis på, at Danmark i stedse større udstrækning i tiden fremover vil blive foretrukket som yngleområde af denne fugleart.

HENNING SKOV

SUMMARY: The first colony of breeding Fieldfare (*Turdus pilaris*)* in Denmark was found in Thy, Northwestern Jutland in the summer 1967. A total of 35-40 juvenile and adult Fieldfares were observed in the first half of July. Single breeding pairs of Fieldfares have been recorded in Denmark in the last few years.

SPREDTE IAGTAGELSER

HVIDNÆBBET LOM (*Gavia adamsii*).

En Hvidnæbbet Lom* blev iagttaget den 29. januar 1967 ved Sangstrup Klint nord for Grenå. Fuglen lå sammen med en Rødstrubet Lom (*Gavia stellata*) ganske nær ved land, rimeligvis på grund af stærk tåge.

H. ELGAARD, J. ESKILDSEN,
K. HALBERG, S. HØJAGER

SORTHALSET LAPPEDYKKER (*Podiceps nigricollis*).

En Sorthalset Lappedykker blev iagttaget i Ramten Sø, Djursland den 23. maj 1967.

HANS CHRISTOPHERSEN

NORDISK LAPPEDYKKER (*Podiceps auritus*)

3 Nordiske Lappedykkere* kunne dagligt iagttages i tiden 25. til 30. marts 1967 ved Sangstrup Klint på Djursland. Fuglene havde anlagt de karakteristiske rødbrune horn.

H. DETHLEFSEN, J. ESKILDSEN

SKARV (*Phalacrocorax carbo*)

En flok Skarver på ca. 20 fugle blev iagttaget ved Ramten Sø, Djursland den 23. maj 1967.

HANS CHRISTOPHERSEN

SULE (*Morus bassanus*).

En juv. fugl trak mod syd ved Kysing Næs den 4. december 1966.

F. M. SØRENSEN, T. THELLE,
P. THOMSEN, C. J. WITTRUP-JENSEN

VANDREFALK (*Falco peregrinus*).

En sàs rastende ved Brabrand Sø den 4. december 1966 og en trak S den 5. december 1966 ved Højbjerg, Århus.

T. MICHAELSEN, P. THOMSEN

AFTENFALK (*Falco vespertinus*)

En Aftenfalk* (♂, ad.) iagttoges d. 20. maj 1967 på terrænet nord for Kongelunden på Amager. En anden Aftenfalk* (rimeligvis juv.) iagttoges d. 22. juli 1967 på Aflandshage på Amager. Fuglen blev først observeret, da den blev jaget af en Vibe (*Vanellus vanellus*). Senere iagttoges den såvel sidende som flyvende efter en Tårnfalk (*Falco tinnunculus*), idet den under flugten udstødte nogle pibende lyde.

TORBEN JENSEN

D. 13. maj 1967 ved 18-tiden iagttoges ikke mindre end 5 Aftenfalk* (3 ♂, 2 ♀) ved Strandmarken vest for Dueodde på Bornholm. Fuglene havde travlt med at jage insekter.

INGEMAR ELISSON

DUEHØG (*Accipiter gentilis*).

En juv. fugl sàs ved Kelds Nor, Langeland den 4. september 1966.

J. O. BYSKOV, P. THOMSEN

KANADAGÅS (*Branta canadensis*).

En sàs ved Fiil Sø den 27. februar og 2. marts 1967.

J. O. BYSKOV, P. THOMSEN

SORTGRÅ RYLE (*Calidris maritima*)

En rastede ved Kysing Næs den 8. januar 1967.

T. MICHAELSEN, P. THOMSEN

DVÆRGMÅGE (*Larus minutus*)

D. 12. august 1967 iagttoges en Dværgmåge flyvende mod NE mellem Ørslev og Tørslev, Djursland.

E. HØRNING

GRÅMÅGE (*Larus hyperboreus*).

En ad. fugl blev fundet død ved Kelds Nor, Langeland den 4. september 1967. En ad. fugl sàs ved Kysing Fjord den 29. september 1966. En juv. fugl (1. vinterdragt) sàs ved Blåvandshuk i dagene 26.–28. februar 1967.

J. O. BYSKOV, P. THOMSEN

MELLEMFLAGSPÆTTE (*Dendrocopus medius*)

To Mellemflagspætter* sàs d. 29. januar 1967 i træerne langs Susåen ved Herlufsholm. De fløj uafbrudt fra træ til træ og holdt til forholdsvis højt oppe. Hele tiden hørtes det karakteristiske mjævende skrig. Skønt lidt tidligt på året må det skyldes det milde vejr. Allerede næste dag var de forsvundet.

P. GRANDJEAN

LILLE FLAGSPÆTTE (*Dendrocopus minor*)

Lille Flagspætte* er i foråret 1967 blevet set fem gange i træerne langs Susåen ved Herlufsholm. Første gang var d. 26. marts, da både han og hun blev set. Ved de senere observationer blev kun enlige fugle set, senest én d. 27. april. Endvidere blev en hun set i en have i Næstved nær havnen d. 10. maj.

P. GRANDJEAN

HÆRFUGL (*Upupa epops*)

En Hærfugl* sàs d. 14. maj 1967 ved slusen, hvor Serup Å munder ud i Guldborgsund. Fuglen sàs kun denne ene dag.

J. H. NIELSEN

RAVN (*Corvus corax*).

En sàs mellem 20 Gråkrager (*Corvus corone*) ved Stubbe Sø den 1. oktober 1966.

F. M. SØRENSEN, P. THOMSEN

GRÆSHOPPESANGER (*Locustella naevia*)

En Græshoppesanger observeredes d. 15. maj 1967 ca. 2½ km syd for Gudhjem på Bornholm. Fuglen sad og sang fra toppen af en lang hæk.

INGEMAR ELISSON

RØDTOPPET FUGLEKONGE (*Regulus ignicapillus*).

En Rødtoppet Fuglekonge* iagttoges den 29. marts 1967 i Østskoven, Hornsherred. Fuglen opholdt sig i kort tid i nogle afhuggede bogegrene, hvorefter den fløj og blandede sig med de talrigt forekommende almindelige Fuglekonger (*Regulus regulus*).

IAN HEILMANN

En Rødtoppet Fuglekonge* sàs og hørtes synge i Forstbotanisk Have i Århus den 26. april 1967. Fuglen var forsvundet næste dag.

THORKILD MICHAELSEN

Et par Rødtoppede Fuglekonger* iagttoges jævnlige i slutningen af april (første gang d. 25. april) og i maj måned 1967 ved Lille Gribsø, Gribskov. Biotopen var højstammet Rødgran (*Picea abies*) og fuglene færdedes mest i træerne ud mod en større lysning.

K. FROST LARSEN